

Infraorbitale donkere cirkels

Infraorbitale cirkels, oftewel wallen, zijn relatief donkere gebieden rondom de ogen in vergelijking met de rest van de huid. Cosmetisch is het een groot probleem, medisch gezien echter niet. Tegenwoordig meten we ook de kwaliteit van leven en deze zichtbare cosmetische afwijkingen kunnen de levenskwaliteit van mensen met deze aandoening negatief beïnvloeden.

De aandoening infraorbitale donkere cirkels verergert met het ouder worden en komt voor bij zowel mannen en vrouwen, alle huidtypen en alle leeftijden. Door een veranderende verdeling van het subcutane vet en het uitzakken van de huid geven deze infraorbitale donkere cirkels je een vermoeid en triest uiterlijk. Slaapgebrek en algemene vermoeidheid verergeren deze conditie ook.

Oorzaken

Er zijn vier hoofdmechanismen die deze aandoening veroorzaken en een aantal zeldzamere voorkomende oorzaken. Deze hoofdmechanismen zijn: hyperpigmentatie, een doorschijnende onderste ooglid huid (suborbitaal) die over de musculus orbicularis oculi (de oogspier) ligt, losheid van de huid zodanig dat schaduwvorming optreedt en donkere velden ontstaan, de zogenaamde tranen trog (tear trough). In medische termen is dit de nasojugale plooi die bij sommige mensen verdiept is, resulterend in donkere infraorbitale cirkels.

Hyperpigmentatie komt veel voor bij bepaalde huidaandoeningen zoals atopisch en contact allergisch eczeem. Hierbij wordt het ook wel post-inflammatoire hyperpigmentatie genoemd. Eveneens kan de pigmentatie donker lijken door uitpuilende onderoogleden. Door het uitstrekken van de onderste oogleden zie je juist dat er een normale kleur aanwezig is, bij postinflammatoire hyperpigmentatie bij eczeem blijven deze plekken donker.

Andere oorzaken

Een andere oorzaak van infraorbitale donkere cirkels is een vorm van dermale melanosis. Hierbij zitten er pigmentafwijkingen in de dermis. Een veel voorkomende oorzaak bij aziatische mensen is de *naevus van Ota*. Hierbij zijn de pigmentafwijkingen blauwgrijs van kleur. Het volgt in het algemeen de vijfde hersenzenuw (de *nervus trigeminus*).

Daarnaast kan een overmatige zonexpositie eveneens zorgen voor een dermale hypermelanosis. Eveneens kunnen andere huidafwijkingen zoals beschreven in de modulen van U-Consultancy ook dermale hypermelanosis geven, zoals de aandoening *lichen planus*. Als *lichen planus* resulteert in het ontstaan van donkere plekken rondom de ogen, oksels en nek wordt het ook wel *erythema chronicum perstans* genoemd. (zie ook www.dermnetnz.org/colour/erythema-dyschromicum-perstans.html)

De huid over de oogspier, de zogenaamde *musculus orbicularis oculi*, kan heel doorzichtig zijn. Deze spier ligt vlak onder de huid met weinig subcutaan vet. De vaatplexus (oftewel vaatbed) veroorzaakt dan een donkere verkleuring van de huid. De kleur van de huid is dan enigszins blauwpaars, waarbij het mediale deel (de neuskant) juist iets paarser van kleur is. Het klassieke verhaal van vrouwen is onder andere dat tijdens de menstruatie de donkere verkleuring van de onderste oogleden erger is. Door het uitstrekken van de huid wordt

Tabel 1: Onderzoek en testen bij infraorbitale donkere cirkels

Aandoening	Kleurverandering bij het strekken van de huid	Ander mogelijk onderzoek
Hyperpigmentatie door eczeem	Hyperpigmentatie blijft aanwezig (bruin)	
Dermale hypermelanosis	Hyperpigmentatie blijft aanwezig (blauwgrijs)	
Doorzichtige huid	Hyperpigmentatie verergert (blauwpaars)	
Dermatochalasia (losheid van de huid)	Hyperpigmentatie vermindert	Inspectie: Oogrimpels aanwezig
Uitpuilend onder ooglid door pseudohermiatie (en extra subcutane vet)	Hyperpigmentatie vermindert	

Infraorbitale donkere cirkels (wallen onder de ogen) komen voor bij alle huidtypen en alle leeftijden.

de blauwpaarse verkleuring erger en dat kan gebruikt worden als diagnostische test. Het injecteren van eigen huidvet in dit gebied met een stompe canule verbetert gedurende langere tijd deze aandoening. Losheid van de huid (*dermatochalasia*) resulterend in schaduwvorming met als kenmerk infraorbitale donkere cirkels neemt als oorzaak toe bij het verstrijken van de leeftijd. Bij deze oorzaak zijn vaak eveneens peri-oculaire rhytiden (rimpels) aanwezig. In de dunne huid rondom de ogen ondervindt het collageen en elastine meer UV-schade en leeftijdsgerelateerde degeneratie.

Behandeling

Behandeling van de infraorbitale donkere cirkels dient de onderliggende oorzaak aan te pakken. Bij hyperpigmentatie kunnen middelen als hydrochinon worden gebruikt. Door het tyrosinase enzym te remmen en de epidermis te verdikken (het *stratum granulosum*) vermindert de hyperpigmentatie. Topicale (op de huid aangebrachte) vitamine A-zuur derivaten in een percentage variërend van 0,1-1 procent vermindert eveneens de pigmentatie door remming van het tyrosinase enzym en verdikking van het stratum granulosum.

Hydrochinon werkt sneller en beter dan vitamine A-zuur, echter beide middelen moeten gedurende enige maanden worden aangebracht voordat een waarneembaar effect optreedt. Bijwerkingen van deze middelen bestaan uit erytheem, peeling effect (en schilferigheid), branden en prikken van de huid.

Peelings

Een chemische peeling is het toepassen van een of meer chemische producten om de huid gecontroleerd te vernietigen, met als doel om bepaalde huidafwijkingen te verwijderen. Zoals besproken in de modules van U-Consultancy kunnen peelings oppervlakkig, medium diep, of diep zijn. (superficieel, medium, diep).

Superficiële peelings zijn peelings met trichloorazijnzuur in concentraties van 15 procent, 25 procent, 50 procent (en soms 75 procent)

U-Consultancy

Dermatologie opleidingen voor schoonheids-specialisten, pedicures, kappers en haarstylisten

U kunt na de opleiding:

- Huidaandoeningen sneller herkennen;
- Huidanalyse uitvoeren met medische modellen en medische terminologie;
- Klanten beter adviseren omtrent huidverzorging en -verbetering;
- Professioneel doorverwijzen naar huisarts/dermatoloog.

Data basisopleiding schoonheidsspecialisten

Riethoven : 9 februari en 8 maart 2012

Zwolle: 16 februari en 28 maart 2012

Brasschaat: 16 april en 14 mei 2012

Data vervolgopleiding schoonheidsspecialisten

Zwolle: 4 april en 16 mei 2012

Katwoude: 3 september en 1 oktober 2012

Brasschaat : 10 september en 8 oktober 2012

Riethoven: 13 september en 11 oktober 2012

Zwolle: 19 september en 31 oktober 2012

Data opleiding pedicures

KRP geeft 18 accreditatiepunten voor deze opleiding.

Riethoven: 5 april en 10 mei 2012

Bunnik: 27 september en 1 november 2012

Zwolle: 3 oktober en 7 november 2012

Data opleiding kappers en haarstylisten

Utrecht: 7 mei en 4 juni 2012

Meer informatie en aanmelden kan via het inschrijfformulier op www.uconsultancy.nl.

U-Consultancy, Postbus 7060, 3430 JB Nieuwegein, tel.: 030-6044170, fax: 030-3100159, e-mail: info@uconsultancy.nl

Slaapgebrek en vermoeidheid verergeren deze conditie

en glycolzuurpeelingen van 50 tot 80 procent in de dermatologische praktijk. Bij hogere concentraties treedt destructie van de epidermis en superficiële dermis op. Re-epithelialisatie treedt dan op vanuit de huidadnexen. Bijwerkingen van deze behandeling zijn onder andere een permanente depigmentatie van de huid, bij hogere concentraties van deze middelen is het risico natuurlijk ook groter.

Lasers

Lasers die de infraorbitale cirkels op basis van hyperpigmentatie kunnen verbeteren zijn de Q-switched robijn laser (694 nm), Q-switches alexandriet laser (755 nm) en de Nd:YAG laser (1064 nm). Het gebruik van specifieke oogbrillen onder het hoofdstuk laserveiligheid is bij deze behandeling noodzakelijk. Beschadiging van het oog door de laser kan zelfs door gesloten oogleden heen ontstaan vanwege de dunne huid. Indien lasertherapie vlakbij het oog plaatsvindt is het plaatsen van een metalen oogbeschermer over het oog heen noodzakelijk.

Losheid van de huid kan behandeld worden met ablatieve en non-ablatieve lasers zoals de CO₂-laser. Bijwerkingen zijn onder andere erytheem en tijdelijke hyperpigmentatie. Fractionele lasers kunnen een positief effect hebben bij epidermale hyperpigmentatie zoals bij lentigenes en efeliden (sproeten).

Bij de doorzichtige huid is autologe vettransplantie een goede behandeloptie. Bijwerkingen hiervan zijn onder andere het optreden van zichtbare dan wel voelbare papels en noduli.

Bij de tranen trog met schaduw effect resulterend in de donkere infraorbitale cirkels is eveneens het inspuiten van hyaluronzuur in de nasojugale plooi een optie.

(Literatuur: Infraorbital Dark Circles: Definition, Causes, and Treatment Options; MI RYUNG ROH MD, KEE YANG CHUNG MD, PHD; Dermatologic Surgery; Volume 35, Issue 8, pages 1163–1171, August 2009)

Dr. A.J. Oosting, dermatoloog Spaarneziekenhuis, Hoofddorp.

C.M. Uppelschoten, directeur U-Consultancy, Nieuwegein.

*Dr. A.J. Oosting (rechts)
en C.M. Uppelschoten.*